

DE MIEDBRINGER

STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

DE MIEDBRINGER

Contact- en mededelingenblad nummer 23-04-216 van de
STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

Voorzitter Jan Willem Spanjer, Herenweg 115, 2105 MG Heemstede
Tel. 0654964969, E-mail: spanjer@spanjeradvocaat.nl

Secretaris Jaap Smit, Lies 73, 8895 KS Lies
Tel. 0562-448336. E-mail: sjoekedam@planet.nl

Penningmeester Janna Lettinga-Mier, Burg. Mentzstraat 30
8881 AL West-Terschelling
Tel. 0562-442775. Email: janna.lettinga@hetnet.nl

Redactie Gerard Muiser, Westerdam 6,
8891 GM Midsland,
Tel. 0562 448037. E-mail: gmuiser@telfort.nl

Donateurs- Zie Penningmeester
Administratie

Stichting Ons Schellingerland is een ANBI geregistreerde stichting.
Rabobank: NL 50 RABO 03.25.57.99.46
t.n.v. Stichting Ons Schellingerland,
Burg. Mentzstraat 30 8881 AL West-Terschelling.

www.sos-terschelling.nl

In dit nummer:

ISSN 1380-9431

Van de redactie	3
Van de voorzitter	4
Kwartaaljournaal	6
Jaarverslag 2022	11
Punthoofd gesloopt	20
Nieuwe opslagschuur voor dorsvereniging	21
Vuilverzamelaar in jachthaven	23

luchtfoto: Gerrit Bart Volgers: West Terschelling, nieuwbouw op Klu-terrein

Van de redactie

De winter is voorbij, het is lentel! De eerste Miedbringer van het jaar 2023 ligt voor u. In deze Miedbringer natuurlijk een fraaie luchtfoto van Gerrit Bart Volgers. Verder stipt voorzitter Spanjer enkele zaken aan, die op Terschelling spelen. Voorts bijdragen van secretaris Smit, zoals het kwartaaljournaal en het jaarverslag over 2022 en een artikeltje over de sloop van het Punthoofd.

Tot slot een tweetal artikelen over onderwerpen die het vermelden waard zijn: een nieuwe schoonmaakmachine in de jachthaven en een nieuwe materialenschuur voor de dorsvereniging.

Het actualiseren van onze website sos-terschelling.nl blijkt een hele toer, die helaas niet regelmatig lukt. Het is en blijft vrijwilligerswerk, hulp zou welkom zijn. Toch is het raadzaam om af en toe deze site te raadplegen, omdat er van tijd tot tijd nieuwe items op staan, de meest actuele zaken, die niet meer in de Miedbringer konden worden opgenomen. Plus natuurlijk de nieuwe Miedbringer digitaal, evenals alle Miedbringers van de laatste acht jaar, sinds 2015.

Ik wens u veel leesplezier toe en een goede lente en zomer. De volgende Miedbringer kunt u, zoals elk jaar, in augustus verwachten.

*Gerard Muiser, bestuurslid van SOS
en eindredacteur van het contact- en mededelingenblad De Miedbringer*

3

Van de voorzitter

Terschelling is de laatste tijd in het nieuws vanwege de opzegging van het vertrouwen in de burgemeester door vrijwel de gehele gemeenteraad en dat zij moet aftreden.

De Commissaris van de Koning heeft zich er inmiddels mee bemoeid en geoordeeld dat de burgemeester kan blijven zitten. Het vertrouwen van de oppositie kreeg ze terug maar van de coalitiepartijen niet.

Inmiddels zou een derde wethouder aan het college moeten worden toegevoegd, maar zijn toekomstige rol lijkt mij in dit conflict niet geheel duidelijk. Het lijkt erop dat een mediationtraject wordt gestart dat hopelijk niet te lang gaat duren. Terschelling moet wel bestuurbaar blijven. Ik wacht met belangstelling ontwikkelingen af. Ik heb wel het idee dat er meer speelt dan de media kunnen berichten. Persoonlijk wil ik de burgemeester bedanken voor het feit dat zij de evenementenvergunning voor het Eilân Festival heeft geweigerd. Dat getuigt van bestuurlijke moed.

Eilân Festival

Over het Eilân Festival gesproken: wij moeten op 4 mei a.s. opnieuw naar de rechtbank voor een vervolg. De rechtbank heeft namelijk het onderzoek van de natuurvergunning heropend en er is dus nog geen beslissing bekend op ons

beroep tegen deze vergunning en ook niet tegen ons beroep tegen de ontheffing Stiltegebied en omgevingsvergunning. De organisator heeft overigens beroep ingesteld tegen de weigering van de evenementenvergunning. Wordt vervolgd! Badhotel Midsland aan Zee

Een andere zaak die nog loopt is ons beroep tegen het badhotel Midsland aan Zee. Wij hebben ons aangesloten bij de groep van eigenaren van zomerhuisjes, die met behulp van een advocaat beroep hebben aangetekend bij de Raad van State tegen de wijziging van het bestemmingsplan en het verlenen van een omgevingsvergunning voor de bouw. Een dergelijke procedure kan wel 1 à 2 jaar duren. Ik verwacht niet dat tussentijds met de bouw wordt aangevangen. Het beroep richt zich op de aantasting van de natuurwaarden, de zeekering, aantal logiesplaatsen, toename verkeer, etc.

Manege Hoorn

Inmiddels begreep ik ook dat de projectontwikkelaar zijn beroep tegen de weigering van een omgevingsvergunning met betrekking tot de manege te Hoorn door de rechtbank gehonoreerd zag. De rechtbank is van oordeel dat de 53 recreatieappartementen rechte niet kunnen worden gekwalificeerd als "bij de manege behorende logiesruimten" in de zin van de planregels, behorend bij het bestemmingsplan, maar dat de gemeente de weigering van de omgevingsvergunning niet goed gemotiveerd heeft. In feite heeft de projectontwikkelaar onder het mom van logies bij een manege, getracht een recreatiecomplex te realiseren met, nou vooruit dan, een paard in de voortuin. U begrijpt dat ik enigszins overdrijf. We houden verdere plannen met de manege in de gaten. Voor verdere berichtgeving verwijs ik naar het chronologisch verslag van onze secretaris Jaap Smit.

Jan Willem Spanjer, voorzitter

Kwartaaljournaal

TOT MAART 2023

Beste lezers, de winter ligt achter ons en de meteorologische lente is begonnen. Maar wat heet winter? Ik heb deze winter hooguit een laagje ijs in mijn vijver kunnen ontwaren, maar een vlok sneeuw zat er niet bij! Dat vlokje kwam uiteindelijk toch nog wel, maar toen was het al half maart en bleef het niet meer liggen. Echt wel een teken dat de winters, zoals wij die vroeger konden beleven, dankzij de opwarming van de aarde tot het verleden gaan behoren.

En we leven in een onrustige wereld. De oorlog in de Oekraïne gaat maar door, terwijl China het eiland Taiwan graag weer wil inlijven. Gelukkig leven wij op ons eigen eiland waar het op politiek gebied ook bepaald niet rustig is. Denk hierbij aan de perikelen rond onze burgemeester. Maar dit stukje is er niet voor bedoeld om hierover uit te weiden, dus ga ik maar gauw beginnen.

► *Op 23 november* vindt een raadsvergadering plaats. Termijn bestuurlijke planning staat op de agenda waarbij Parkeren Oud West ter sprake komt, maar de raad gaat hier niet in mee. Vervolgens wil de raad een kwartaaloverzicht van alle verleende omgevingsvergunningen inzien.

Het ereburgerschap bestaat sinds 1970. Sindsdien zijn er 23 ereburgers benoemd, waarvan er thans nog drie in leven zijn. De raad bespreekt de regels waaraan een ereburger moet voldoen, maar komt er niet uit. Ze laten uiteindelijk alles voorlopig nog maar even bij het oude.

► *Op 24 november* komt het algemeen bestuur van SOS ter vergadering bijeen. ► Ook presenteert op deze dag RijksWaterStaat de plannen omtrent de veerhaven. De laadbrug zal voor een controlebeurt onder handen worden genomen. En de vouwwand van de kade, waar de boten van Doeksen aanmeren, moet over een lengte van ca. 200 meter worden vernieuwd.

► *Op 28 november* zijn we aanwezig bij een BOG-vergadering. We konden vernemen dat de stikstofdepositie op ons eiland best wel meevalt en dat de boeren hun bedrijf kunnen continueren.

De strijd tegen watercrassula zal doorgaan. Het beweidingsgebied op de Boschplaat, genaamd de Groede, zal worden uitgebreid opdat meer koeien het gebied kunnen gaan begrazen.

De polder ondervindt steeds meer last van zoute kwel, zodat de waterhuishouding nader bekeken moet worden.

In het duingebied zien we steeds minder konijnen, terwijl ze in en rond de waddendijk steeds beter floreren. Hier bestaat het gevaar van holen in de dijk en i.v.m. de veiligheid kan dit niet. De konijnen zullen aldaar dus bestreden moeten worden.

► *Op 7 december* vindt een raadscommissievergadering plaats. De beheersvisie van de Oude Begraafplaats onder de Brandaris komt ter sprake. Er zijn nog enkele onduidelijkheden en er is meer overleg nodig, zo beslist de raad. Daarom wordt dit onderwerp nog een maand uitgesteld.

De raad heeft al eerder ingestemd met de komst van een 'Oesterfabriek' aan de W.B-kade te West Terschelling. De raad staat ook toe dat er een personeelsverblijf en een recreatieappartement in het gebouw mag komen. En er mag bij het consumeren van de oesters zelfs een glas wijn geschonken worden.

De raad heeft informatie van Verslavingszorg Noord Nederland ontvangen dat het drug- en alcoholgebruik op ons eiland vrij hoog ligt.

De Verordening Onroerend Zaakbelasting wordt besproken. De WOZ-waarde zal volgend jaar stijgen met gemiddeld 5,6 %.

► *Op 20 december* zijn we aanwezig in de rechtbank te Groningen alwaar de problematiek van het Eilân Festival wordt behandeld. Het wordt een lange en drukke zitting waarbij als eisende partij aanwezig zijn: SOS, Groep van 12 en de Buren van Hee. De tegenpartij bestaat uit de Provincie Friesland, Chasing the Hihat, Gemeente Terschelling en StaatsBosBeheer. De organisator deelt alhier mee dat het festival nabij het Duinmeertje van Hee in het jaar 2023 niet zal plaats vinden. De rechter is voornemens over zes weken uitspraak te doen. Later zal echter blijken dat de rechter toch weer meer onderzoek wil en wordt de zaak weer heropend. Dus: wordt vervolgd op 4 mei a.s. Deze tweede hoorzitting wordt gehouden bij de rechtbank te Leeuwarden aanvang respectievelijk 10.30 uur en 11.30 uur.

► *Op 21 december* zijn we aanwezig bij een raadsvergadering. We konden vernemen dat in het jaar 2023 een aanbesteding zal plaatsvinden voor de verbouwing van de Tonnenloods.

Betreffende ons Cultureel Erfgoed zal de eilandhistorie worden gearchiveerd en gedigitaliseerd. Alle stichtingen/verenigingen/ buurtschappen, etc. zullen hiervoor worden benaderd, waaronder ook SOS.

Er wordt een bedrag van € 77.000,- vrij gemaakt voor onderzoek van het drugs- en drankgebruik op ons eiland door het Trimbos Instituut.

De raad wil de planschade terug brengen van € 500,- naar € 300,-.

Betreffende de precarioheffing wil de Raad geen heffing op de tijdelijke uitbreiding van de terrassen tijdens de corona epidemie.

Hierna gaat de raad op Kerstreces.

► *Op 11 januari* komt de Raad weer bijeen voor een commissievergadering.

We konden vernemen dat de problemen rond de begraafplaats onder de Brandaris thans zijn opgelost.

Betreffende het ereburgerschap zal de raad hierover in de toekomst gaan beslissen achter gesloten deuren.

Vervolgens staat het Toetsingskader Evenementen aan de orde. De regelgeving wordt steeds strenger en de Raad wil wel draagvlak voor ieder evenement.

De raad wil dat culturele activiteiten moeten blijven en ook de reeds bestaande evenementen moeten blijven. Ook wil de Raad dat de aanvraag voor een evenement 6 weken van te voren moet worden gepubliceerd.

De jaarlijkse evenementenkalender wordt steeds belangrijker. Het terrein waar een evenement zal plaats vinden moet beschikken over een goede electriciteitsvoorziening, evenals riolering. Duidelijkheid betreffende lawaai is een vereiste en een geluidsparagraaf een must. De regelgeving van de Veiligheidsregio verandert snel. Veiligheid staat voor alles.

De Passantenhaven kan een krediet van € 140.000,- tegemoet zien voor het vernieuwen van een houten steiger.

En we konden vernemen dat de OZB-belasting dit jaar nauwelijks zal stijgen.

► *Op 18 januari* zijn we in de hal van het Gemeentehuis om het project Schylger Haven te bekijken. De werkzaamheden staan gepland voor het jaar 2024.

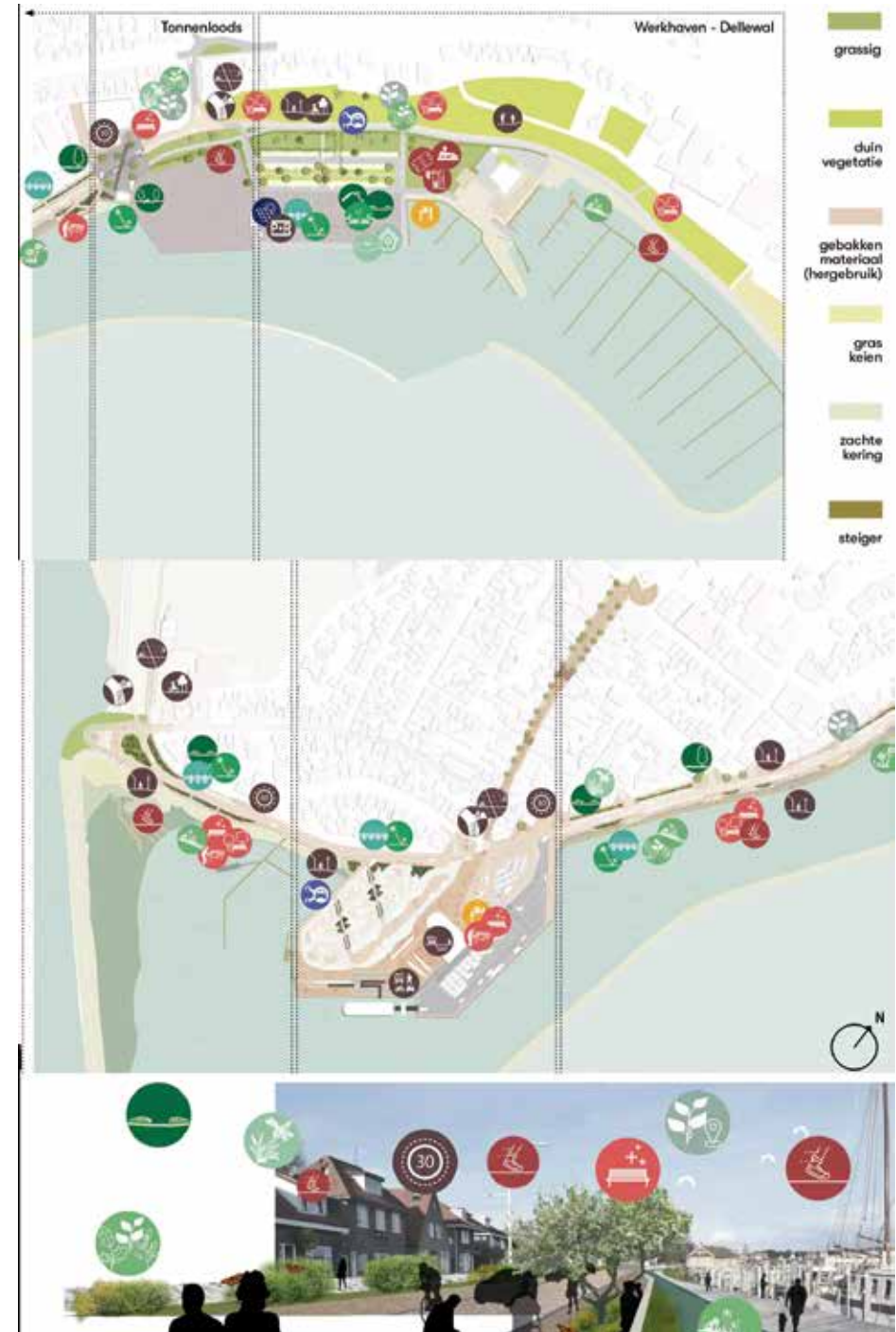
► *Op 25 januari* vindt een raadsvergadering plaats. We konden allereerst vernemen dat de grootste stijging van de OZB-belasting zit in de zomerhuizen.

De eilanders zullen weinig of geen verhoging bemerken.

Betreffende het ereburgerschap wordt besloten dat het college met een voorstel komt, waarna de raad in een besloten zitting tot een oordeel komt.

Het krediet van € 140.000,- voor het vernieuwen van een steiger in de Passantenhaven wordt goedgekeurd. Hierna wordt via een motie het vertrouwen in de burgemeester opgezegd. Voor alle duidelijkheid: Er is een vertrouwensbreuk tussen de raad en de Burgemeester ontstaan.

► *Op 10 februari* hebben wij een gesprek met leden van het Waddenfonds en het 'Tepen Mienschip Fonds' om te komen tot een herstel- en onderhoudsbeurt voor de Seinpaal op het Seinpaal Duin te West Terschelling.

► *Op 15 februari* vindt een raadscommissievergadering plaats. We kunnen allereerst vernemen dat de stikstofuitstoot op ons eiland best wel meevalt. Vóór 1 oktober moet een beslissing genomen worden in de Tweede Kamer.

Er wordt gesproken over verlenen van een voorbereidingskrediet voor de bouw van drie sociale huurwoningen op de voormalige noodslachtplaats te West Terschelling.

En ook wordt gedebatteerd over het verlenen van een voorbereidingskrediet voor de bouw van 12 sociale huurwoningen in de Zuider Miede. De Zuidermiede is een perceel grasland in eigendom van de gemeente, dat ligt westelijk van de bebouwing aan de Westerdam te Midsland.

► *Op 24 februari* komt het algemeen bestuur van SOS ter vergadering bijeen.

► *Op 1 maart* vindt een raadsvergadering plaats. De raad is de mening toegedaan dat de drie sociale huurwoningen op de voormalige noodslachtplaats erg duur zullen uitvallen. De beslissing wordt daarom nog uitgesteld. De raad vraagt tevens om communicatie met de omwonenden

De raad is wel positief over woningbouw Zuidermiede. Men vraagt zich zelfs af of er niet meer woningen bij kunnen. Er zal dan grond van particulieren moeten worden aangekocht. Tevens moet onderzocht worden hoe de ontsluiting van het terrein zal plaatsvinden. En ook hier vraagt de raad weer om meer- en betere communicatie met de omwonenden

In Turkije en Syrië heeft een zware aardbeving plaats gevonden waarbij vele doden en gewonden zijn te betreuren. De raad stelt voor om één euro per inwoner als hulp te doneren. Dit wordt dus een bedrag van ca. € 5.000,-

► *Op 15 maart* vinden de verkiezingen voor de provinciale staten plaats. Met een opkomst percentage van 68,5 % behaalt de BoerBurgerBeweging de meeste stemmen met een percentage van 27,7 %. Een goede tweede werd de Partij van de Arbeid met 22,7 % van alle stemmen. En als derde eindigt de VVD met 11,7 % van alle uitgebrachte stemmen.

Beste mensen, ik ben er weer doorheen. Misschien lijkt het er nauwelijks op, op het moment van schrijven, maar het voorjaar is toch echt in aantocht. Overal in den lande worden eerste kievitseieren gevonden. Op ons eiland was dit op 13 maart het geval. Dus nog even doorbijten en voordat U het weet is het zomer en wordt het weer te heet.

Uw secretaris: Jaap Smit

Jaarverslag 2022

Zoals ieder jaar ontvangen de donateurs een jaaroverzicht van de ontwikkelingen rondom SOS.

BESTUUR

Het bestuur bestaat eind december uit veertien leden. Het Algemeen Bestuur kwam dit jaar vier keer ter vergadering bijeen. Vergaderen met het dagelijkse bestuur was dit jaar niet nodig. Het bestuur kampte aan het begin van dit jaar nog met de naweeën van de coronaepidemie. Als zich een probleem voordoet dat nadere aandacht van het bestuur vereist, wordt veel gebruik gemaakt van e-mail en worden op deze wijze wederzijdse standpunten naar voren gebracht.

MIEDBRINGER EN WEBSITE

Ons mededelingenblad De Miedbringer kwam ook dit jaar weer drie keer uit. Publicatie vindt eveneens plaats op onze website, maar onze donateurs stellen veel prijs op de verschijning van het blad, zodat we er nog niet van af willen. De website wordt door velen bezocht. We proberen de website zo actueel als mogelijk te houden

ALGEMENE DONATEURSVERGADERING

De vergadering werd gehouden in het 'Ons Huis' te West-Terschelling op vrijdag 16 september 2022. Aanwezig zijn tien bestuursleden en twintig donateurs.

De penningmeester: Mevr. J. Lettinga-Mier is statutair aftredend, maar heeft zich weer herkiesbaar gesteld. Per acclamatie wordt zij herkozen.

Dhr. J. H. Wessel is eveneens aftredend maar stelt zich niet meer herkiesbaar.

Dhr. Wessel is enige tijd ook penningmeester geweest. Hij wordt uitgebreid bedankt voor zijn bijdrage aan SOS en een cadeaubon met een bos bloemen valt hem ten deel.

Als nieuw bestuurslid hebben we Dhr. F. Zwart bereid gevonden zijn plaats in te nemen. Dhr. Zwart is vele jaren werkzaam geweest bij Staatsbosbeheer op ons eiland. Hij brengt derhalve veel kennis en kunde met zich mee. Per acclamatie wordt hij benoemd.

RUIMTELIJKE ORDENING

Betreffende het organiseren van het Eilân Festival bij het Duinmeertje van Hee gaat de strijd ertegen, tezamen met de Groep van 12 en de Buren van Hee ook dit jaar weer onverminderd voort. Op 20 januari uiten wij onze bezwaren jegens de verleende Omgevingsvergunning bij de Commissie Beroep & Bezwaar. Het festival zal georganiseerd worden in de maand september. We konden ook vernemen dat aan de vlakbij gelegen Steedenweg jaarlijks schoolreisjes worden georganiseerd voor 800 kinderen, verdeeld in 27 groepen. Zij maken eveneens druk gebruik van het Duinmeertje en vrezende dermate veel overlast, zodat ze gedwongen zullen worden deze activiteit te moeten stoppen. Wij hebben echter begrepen dat de betreffende stichting is afgekocht door de organisator.

Op 21 februari wordt het ontwerp van de Evenementenvergunning verleend. SOS dient zienswijzen in, onder andere met betrekking tot de brandgevaarlijkheid van de te gebruiken accu's. De burgemeester neemt deze zienswijze over en weigert de evenementenvergunning op 5 juli.

We konden tevens vernemen dat de gemeente er niet in zal slagen om in het jaar 2022 een evenementenbeleid te presenteren.

Op 28 september vindt tijdens een raadsvergadering een interpellatie van alle fracties met de burgemeester over het gemeentelijk evenementenbeleid plaats. De reden van de interpellatie is de manier waarop ze de raad heeft geïnformeerd omtrent het evenementenbeleid van de gemeente. Er wordt een motie aangenomen waarna een vertrouwensbreuk tussen de gemeenteraad en de burgemeester een feit is.

Op 20 december vindt een rechtszitting plaats voor de rechtbank te Groningen. De Groep van 12, SOS en de Buren van Hee staan lijnrecht tegenover Chasing the Hihat, de organisator, Gedeputeerde Staten van Friesland, StaatsBosBeheer en de Gemeente Terschelling. De uitspraak van deze zitting komt pas over zes weken, maar is inmiddels aangehouden en het onderzoek ter rechtszitting hervat om de Provincie de gelegenheid te bieden nadere informatie over de ecologische gevolgen te overleggen. We konden echter vernemen dat ook in het komende jaar 2023 geen festival georganiseerd zal gaan worden.

Boven op de zeereep te Midsland aan Zee heeft voor de tweede wereldoorlog een badhotel gestaan wat op last van de Duitse bezetter in 1943 moest worden afgebroken. De erfpachthouder wil er 80 jaar na de sloop tijdens de tweede wereldoorlog wederom een badhotel oprichten. Eraan ten grondslag ligt een bestemmingsplan uit het jaar 1986 dat gedurende al die jaren daarna nooit meer herzien is.

Het hotel zal bovenop de zeereep gebouwd worden. Dit betekent dat het een dominant gebouw gaat worden dat ver in de omtrek zichtbaar zal zijn. Het bouwpeil zal 15,50 mtr. + NAP bedragen en de nokhoogte zal worden: 10,35 mtr.

Wij hebben ons al sinds het allereerste begin, toen de plannen bekend werden, ertegen verzet. De gemeenteraad toont zich ook niet gelukkig met het voorliggende plan, maar zij kunnen geen andere beslissing nemen vanwege het vige-

rende bestemmingsplan. Op 28 september beslist de raad positief over het plan en verklaart de Coördinatie-regeling, vastgesteld in 2018, van toepassing.

Wij overwegen, tezamen met de eigenaren van zomerhuizen te Midsland aan Zee, de gang naar de Raad van State te maken.

De planvorming rond de Tonnenloods te West-Terschelling neemt dit jaar steeds vastere vorm aan. Er is in totaal € 5 miljoen benodigd wat opgebracht moet worden door RijksWaterStaat, StaatsBosBeheer, Waddenfonds, Gemeente Terschelling en Provincie Friesland. In een op te richten stichting zullen vervolgens VVV en Oerol eveneens participeren.

RijksWaterStaat blijft eigenaar van het gebouw.

De Tonnenloods zal een 'Beleef- en Informatie Centrum' worden. Men rekent op ca. 100.000 bezoekers per jaar waarvan ca. 60.000 betalende bezoekers.

De loods zal geschikt worden gemaakt voor het organiseren van evenementen met maximaal 650 personen.

Het Centrum voor Natuur en Landschap verhuist er ook naar toe. Voor het zee-wateraquarium wordt geen plaats ingeruimd; er komt een virtueel aquarium.

Op de vrijkomende ruimte van het CNL zal woningcoöperatie Woon Friesland woonhuizen gaan bouwen.

Vooralsnog staat de opening gepland voor het eerste kwartaal in het jaar 2024. Loonbedrijf Luc Lok ontvouwt plannen om een loods te bouwen in de polder ten noorden van het dorp Landerum voor het stallen van tractoren en overige land-

bouwmachines. De burens vrezen verkeersoverlast, tezamen met geluidshinder. Volgens ons gaat de zichtlijn ten noorden van het dorp verdwijnen.

Op 25 april dienen wij ons bezwaar in tegen de voorgenomen bouw.

En op 21 juli uiten wij onze bezwaren, tezamen met de Burens van Landerum voor de Commissie Beroep & Bezwaar. Het bezwaar wordt gegrond verklaard en de omgevingsvergunning ingetrokken. Luc Lok doet een nieuwe aanvraag, nu voor gedeeltelijk medegebruik van de schuur t.b.v. zijn loonbedrijf, maar deze aanvraag wordt ingetrokken.

De volgende campings hebben aangegeven om in het kader van kwaliteitsverbetering uit te willen breiden. Het zijn: Camping Tjermelân in westelijke richting, Camping Veldzicht in oostelijke richting tot aan de Thijs Smit weg en Camping Duinkant, tezamen met Camping Schuttersbos in zuidelijke richting.

Wij volgen deze zaak op de voet.

Het terrein waar vroeger ooit Dancing Dellewal heeft gestaan staat in de boeken van de gemeente met een boekwaarde van € 2,2 miljoen. Op dit terrein wil de gemeente 13 appartementen realiseren in twee bouwlagen. Voor het juiste ontwerp wil men een prijsvraag onder architecten uitschrijven.

Over de Manege te Hoorn valt weinig nieuws te melden. Op 5 december buigt de rechter zich weer over de zaak. Uitspraak: Over zes weken.

Op ons eiland zijn op verschillende locaties standplaatsen voor kiosken welke gedurende de zomermaanden goede zaken doen met de verkoop van snacks ijs,

patat, etc. Twee bleken teveel stikstof uit te stoten. De gemeente wil ze allemaal verplichten over te gaan op gebruik van elektriciteit. Deze verduurzaming kan gebeuren met steun van de gemeente.

DIVERSEN

Gedurende dit jaar is veel gedaan aan waterbeheersing in de eilander natuur. Sloten in het duingebied zijn ondieper gemaakt en afwatering is verbeterd met als doel: meer water voor de natuur behouden met een betere waterkwaliteit. Aan de westzijde van ons eiland betreft het de afwatering vanaf het Griltsjeplak via het Donkere Bos, Groene Pollen en het Groene Strand. De afwatering van Doodemanskisten wordt thans gereguleerd via twee stuwen. En oostelijk van de Dwarsdijk is de z.g. Bloedsloot verontdiept en is waterafvoer langs het fietspad vanaf Paal 19 richting het wad verbeterd. Watercrassula is nog steeds op ons eiland te vinden. De strijd ertegen gaat onverminderd voort.

Er is dit jaar veel te doen geweest omtrent de landelijke stikstofdepositie. We vernemen dat de depositie op ons eiland best nog wel meevalt. Landbouw willen we hier echter wel behouden, al was het alleen al om de polder te beheren. Misschien zal een nieuw beheerplan uitkomst bieden.

De waterafvoer van de polder wordt door Hogeschool van Hall Larenstein en Bureau Deltares over een periode van vier jaar gemonitord. Er zal een watermodel worden opgesteld. Het Waddenfonds stelt ca. € 1 miljoen hiervoor beschikbaar. Provincie, gemeente en diverse andere partijen doen ook mee. Door de stijging van de zeespiegel is zoute kwel een probleem in de polder aan het worden. Beschikbaarheid van voldoende zoet water van geschikte kwaliteit staat steeds meer onder druk. Biodiversiteit en weidevogels worden ook belangrijk geacht.

Het aantal grauwe ganzen en brandganzen neemt nog steeds toe. Er wordt overwogen hiervoor een beheerplan op te stellen.

Op 16 februari vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats met als resultaat de volgende zetelverdeling: PvdA 2 (-2); VVD 3 (gelijk); PBT 3 (+1); CDA 1 (blijft gelijk); ST 2 (+1).

Op 24 mei neemt Dhr. S. Haringa afscheid als wethouder (PvdA). En op 25 mei wordt de nieuwe wethouder Mevr. G. van Essen (PBT) benoemd en wordt mevr. J. Hoekstra-Sikkema (VVD) herbenoemd.

Afgelopen winter is de Sjouw geheel opnieuw ingevlochten. Door de coronaperikelen duurde herstel en reparatie veel langer dan gedacht. Maar op 26 april werd de bal weer gehesen en werkt alles weer als vanouds.

Op 25 maart zijn we aanwezig bij de uitreiking van de Lutine Prijs, die wordt toegekend aan Mevr. Trusan Knop voor haar boek: 'Eiland van Hoop'.

De inning van de toeristenbelasting blijft een lastig probleem. De gemeente verliest inkomsten omdat het systeem niet geheel waterdicht is. De raad gaat in de maand november op excursie naar het Duitse waddeneiland Norderney om te

onderzoeken hoe men daar deze zaak heeft aangepakt en opgelost.

De 'Agenda Waddengebied 2050' wordt vastgesteld. Dit is een soort van toekomstvisie voor de vijf waddeneilanden. De belangrijkste punten zijn: Goede bereikbaarheid met schepen van en naar de Waddeneilanden; historisch medegebruik wordt belangrijk gevonden; en de winning van delfstoffen uit de Waddenzee keurt men af.

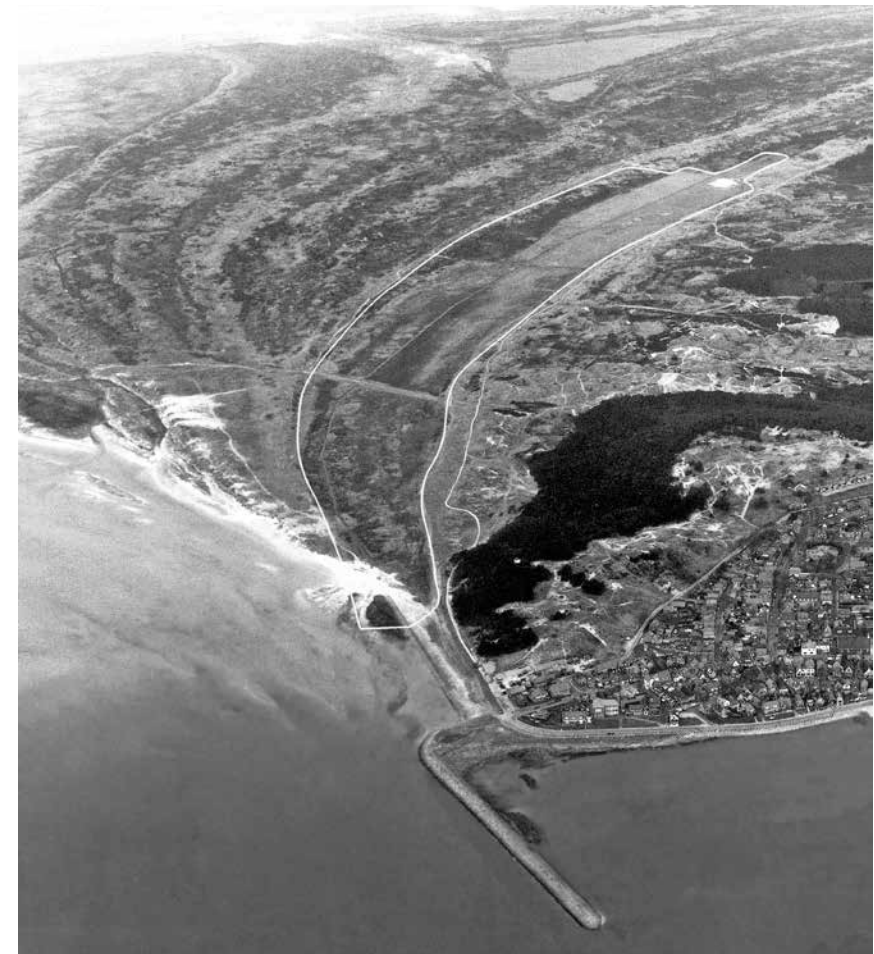
TOT SLOT

Het baart het bestuur van SOS zorgen dat door vergrijzing van het donateursbestand het aantal donateurs gestaag terugloopt.

Tijdens de Beestemark hadden wij weer een kraam gehoord, teneinde naamsbekendheid te geven en om te vertellen wat onze werkzaamheden zoal zijn.

En tevens natuurlijk om nieuwe donateurs bij te kunnen schrijven. Die dag kwam de regen echter met bakken uit de lucht; publiek was er nauwelijks, zodat er van dit voornemen niets terecht kwam.

Jaap Smit, secretaris

Punthoofd gesloopt

Te Formerum aan Zee bevond zich het Punthoofd, dat onlangs is gesloopt. Na de sloop van het B&Y gebouw nabij het Groene Strand, verdiende dit gebouw het predicaat: 'Lelijkste gebouw van Terschelling'. Maar dat is nu voorbij; wat we nu zien is een bult puin. Deze zal tijdelijk verplaatst moeten worden om de fundamenteen voor het nieuwe hotel te leggen. De vraag is: vinden we een ongerepte zeereep mooier? Of kiezen we toch maar voor nieuwbouw?

Jaap Smit

Nieuwe opslagschuur voor dorsvereniging

Dorsvereniging 'Helpt Elkander' op Terschelling krijgt uit het Waddenfonds een subsidie van € 47.222,- om de kleinschalige graanteelt op het eiland te behouden en versterken. Zo komt er een opbergschuur voor oud agrarisch gereedschap en machines en zullen in oude duinlandjes graan en bloemenmengsels worden ingezaaid. Op die manier blijft een cultuurhistorische traditie bestaan, die ook bijdraagt aan de biodiversiteit. De totale kosten van het project zijn € 95.622,-.

Leden van dorsvereniging 'Helpt Elkander' verbouwen al vele jaren graan in duinlandjes. Het dorsen ervan is een jaarlijks hoogtepunt, waar ook toeristen op af komen. De oude dorsmachine is het pronkstuk van de vereniging en wordt nog steeds gebruikt. De machine stond in een van de bunkers van de Tigerstelling, tot deze in gebruik werd genomen voor museale doeleinden. Door het dorsen in stand te houden blijven de kleine graanakkers in het Terschellinger landschap bestaan.

OPBERGSCHUUR

De opslagschuur wordt gebouwd op een locatie van Staatsbosbeheer (SBB). De gemeente en grondeigenaar SBB stemden in met de bouw van een houten opbergschuur van honderd vierkante meter op een agrarisch perceel aan de Duinweg bij Formerum. Voeger werd het terrein ook wel gebruikt als noodcamping, nu dient het deels voor opslag.

Samen met de vereniging wil SBB in oude duinlandjes, behalve graan, ook bloemenmengsels inzaaien. Dit trekt insecten, wat de biodiversiteit bevordert. Een deel van het graan in deze duinlandjes wordt niet geogst, maar dient als voedsel voor trekvogels.

Het project wordt breed gedragen op het eiland. De gemeente Terschelling droeg financieel ook bij. Het project bevordert de leefbaarheid en sociale vitaliteit op het eiland. Het Waddenfonds vindt dat het project aansluit op diverse thema's, zoals onder meer natuur, landschapsontwikkeling; ook heeft het raakvlakken met duurzaam toerisme en recreatie. Het betreft hier een bijdrage uit de subsidieregeling Budget Lokale Innovaties (BLI) van het Waddenfonds, bestemd voor kleinschalige projecten. Ook het Iepen Mienskipsfûns en het eilander Dirk Mentz Fonds dragen bij in de kosten. De gemeenteraad stemde op 5 februari over de noodzakelijke aanpassing van het bestemmingsplan.

Alle fracties hebben zich er positief over uitgesproken.

De vereniging heeft ruim 100 leden en zaait ieder jaar een aantal duinlandjes in met graan. Het dorsen is het hoogtepunt van de vereniging en wordt altijd door veel toeristen gadeslagen.

De cultuurhistorische traditie van graan dorsen blijft zo bestaan op Terschelling.

22

Vuilverzamelaar in jachthaven

In de passantenhaven van Terschelling komt een professionele vuilverzamelaar om het afval in de haven te vangen. De passantenhaven krijgt voor het project een bijdrage van € 26.769,60 uit het Klimaatfonds Terschelling Vlieland. Het fonds is een initiatief van Rederij Doeksen in samenwerking met de gemeentes Terschelling en Vlieland. De Catchy Mini van ontwikkelaar Allseas vangt met behulp van wind en stroming het afval dat de haven indrijft, meldt SWZ Maritime. De haven vroeg Allseas om hulp bij het oplossen van het probleem van de grote hoeveelheden afval die de haven binnenstromen.

VANGT ELK FORMAAT DRIJVEND VUIL

De Catchy Mini is ontworpen voor zowel microplastics, deeltjes kleiner dan vijf millimeter, als de grotere macroplastics en de rest van het afval dat in de haven drijft. Wanneer het afval door wind en stroom in de constructie terecht komt, vangt de Catchy Mini het automatisch op. Vissen kunnen gemakkelijk weer uit de vanger zwemmen, indien ze er onverhoopt in terecht komen.

EFFICIËNTER DAN ZELFGEMAAKTE VANGER

Eerst gebruikte de haven een zelfgebouwde constructie om het water schoon te houden, maar die was niet efficiënt. Het handmatig legen ervan vergde veel tijd. De nieuwe constructie moet ook met de hand geleegd worden, maar dit zal gemakkelijker en sneller gaan.

Het ontwerp van de Catchy Mini is gebaseerd op grotere afvalverzamelers van Allseas, zoals de Catchy2 die ronddrijft in de Nieuwe Maas. De Catchy's zijn een soort Ocean Cleanup projecten in het klein, voor dichterbij huis.

De Catchy Mini zal in de loop van dit jaar in gebruik worden genomen, verwacht havenmeester Evert van Leunen. Het apparaat krijgt een plek aan het eind van de lange steiger langs de Dellewal, in de noordoosthoek van de jachthaven dus.

*op de bres
voor een
bijzonder eiland!*

*U kunt ons helpen door
donateur te worden
voor minimaal € 17,50 per jaar*

